

Workshop Checklist Samen Data Delen

De Checklist Samen Data Delen biedt houvast aan organisaties die op een verantwoorde manier data met elkaar willen delen rondom maatschappelijke vraagstukken. Dit kan bijvoorbeeld een projectgroep zijn of een groep van projectleiders van verschillende organisaties.

Het doel van deze workshop is om te ontdekken wat er nodig is om binnen een project data te delen met andere organisaties. Het delen van data is op drie niveaus van belang: organisatorisch, politiek en data-technisch. Ieder niveau is opgenomen in de Checklist.

Hoe gaat de workshop in zijn werk?

De workshop bestaat uit zes rondes. In deze rondes verkennen de deelnemers de verschillende niveaus van data delen door verschillende werkvormen. Laat de uitkomsten van elk onderdeel vastleggen (door een notulist of op een flipover-vel). Het resultaat van deze workshop is een lijst met taken en afspraken rondom verantwoord data delen en gebruiken.

In het kort:

Aantal deelnemers: minimaal zes

Benodigheden: flipovervellen, post-its, tape, stiften

Duur: 3-3,5 uur

Vóór aanvang van de workshop:

- Maak een flipover met 'afspraken' en werk deze bij in elke ronde van deze workshop.
- Zorg voor zoveel exemplaren van de Checklist Samen Data Delen als er deelnemers zijn.
- Richt de zaal in op groepswork: om elke tafel staan ca. 4 stoelen. Daarnaast staan de tafels zo dat iedereen de workshopleider kan zien. Het is handig als er flipovervellen op de muur geplakt kunnen worden.

Organisatieniveau

Ronde 1: Uitkomsten (20 minuten)

Alle deelnemers bekijken en lezen de checklist. Vervolgens gaan de deelnemers aan de slag met het eerste niveau: het organisatieniveau.

In de Checklist staan bij 'uitkomsten' vragen over het projectdoel. Om antwoord te krijgen op deze vragen bespreken de deelnemers in groepjes van ca. drie personen de volgende vragen:

- Wat is het projectdoel?
- Wat verwachten we als uitkomsten van dit project?

Noteer de antwoorden op een flipover en bespreek deze vervolgens plenair. Zijn er verschillen dan wel overeenkomsten tussen de groepen?

Ronde 2: Stakeholderanalyse (20 minuten)

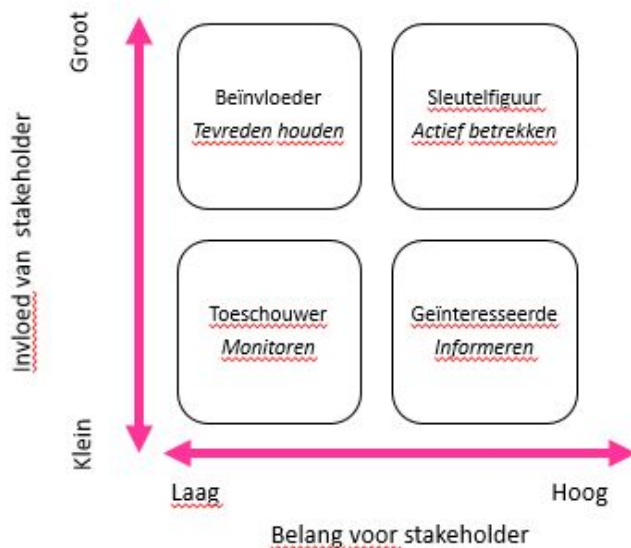
In de Checklist staan bij 'kader' en 'beginsituatie' vragen over personen en organisaties die te maken hebben met het maatschappelijke vraagstuk. Om antwoord op deze vragen te krijgen gaan de deelnemers aan de slag met een stakeholderanalyse¹. Deze wordt plenair gedaan. Geef de volgende instructies aan de groep:

- Bedenk wie de stakeholders van jullie dataproject zijn. Denk hierbij aan alle mensen/organisaties die door jullie project worden beïnvloed en/of het project beïnvloeden. Iedereen noemt om de beurt een stakeholder tot niemand meer een nieuwe stakeholder kan noemen. Maak een lijst van alle genoemde stakeholders op een flipover.
- Neem het format van de 'stakeholdermatrix' zoals hierna weergegeven over op een flipover. Categoriseer de geïdentificeerde stakeholders aan de hand van hun belang en mate van invloed in de vier kwadranten:
 - o Groot belang, veel invloed (rechtsboven): Sleutelfiguur. Moeten volledig worden betrokken en tevreden worden gehouden.
 - o Klein belang, veel invloed (linksboven): Beïnvloeder. Er moet genoeg inspanning worden geleverd om hen tevreden te houden, maar niet zozeer dat ze zich gaan ergeren aan het verhaal van het project.
 - o Groot belang, weinig invloed (rechtsonder): Geïnteresseerde. Moeten adequaat worden geïnformeerd. Ze zijn vaak behulpzaam bij de details van een project.
 - o Klein belang, weinig invloed (linksonder): Toeschouwer. Moeten voldoende worden geïnformeerd, maar wederom niet zo veel dat ze zich gaan ergeren.
- Beantwoord daarna de volgende vragen: Zijn de geïdentificeerde stakeholders aan de hand van hun rol betrokken/geïnformeerd bij/over jullie project? Zitten de juiste mensen nu aan tafel? Zo niet, zijn jullie in staat dit te doen (hebben jullie de contacten)?

Noteer afspraken op de flipover!

¹ De Stakeholderanalyse komt ook terug in de Data Team Start (DTS). Als zowel de Checklist SDD als de DTS door dezelfde groep mensen wordt gebruikt dan kan het onderdeel stakeholderanalyse vervallen in de DTS.

Format stakeholderanalyse

Ronde 3: Structuur, proces en leiderschap (20 minuten)

In de Checklist staan onder 'structuur,' 'proces' en 'leiderschap' diverse vragen. De deelnemers vormen weer groepjes van ca. drie personen. Bespreek nu de vragen met elkaar en schrijf de antwoorden op een flipover. De vragen over het projectdoel (structuur) zijn in ronde 1 besproken en kunnen nu worden overgeslagen.

Eén groep presenteert de antwoorden aan de rest van de groep. De andere groepen vullen aan.

Noteer afspraken op de flipover!

Politiek en beleidsniveau

Ronde 4: Politiek en beleidsniveau (45 minuten)

In deze ronde gaan we in op de vragen die bij 'politiek en beleidsniveau' staan in de kolommen 'kader' tot en met 'leiderschap'.

Maak 5 flappen met op elke flap één van de volgende thema's: kader, beginsituatie en motivatie, structuur, proces, uitkomsten. Benoem per thema één 'ambassadeur'. Vorm groepjes van ca. drie personen. In korte rondes (maximaal 5 minuten) gaan de subgroepen langs de thema's. De ambassadeur blijft bij de flap staan en zorgt ervoor dat de groepen elkaar aanvullen. De ambassadeurs geven plenair een terugkoppeling over 'hun thema'.

Noteer afspraken op de flipover!

Data en technisch niveau

Ronde 5: Data en technisch niveau (45 minuten)

Tijdens deze ronde gaan we in op de vragen die staan bij 'data en technisch niveau' in de kolommen 'kader' tot en met 'leiderschap'. Verdeel de groep in drie groepen. Per groep wordt één van de volgende vragensets besproken:

- Vragen onder 'kader' en 'beginsituatie en motivatie'
- Vragen onder 'structuur'
- Vragen onder 'proces en uitkomsten'

Iedere groep schrijft de vragen en antwoorden op een flipover. Geef een kwartier om de groepen de vragen te laten beantwoorden. Elke groep presenteert vervolgens de antwoorden aan de andere groepen (vijf minuten per groep).

Noteer afspraken op de flipover!

Uitdagingen

Ronde 6: Uitdagingen (30 minuten)

In deze ronde gaan we in op de vragen die in de kolom 'uitdagingen' staan. Verdeel de groep in drie groepen. Iedere groep houdt zich bezig met één van de drie niveaus: organisatieniveau, politiek/beleidsniveau en data-/technisch niveau. Per groep worden de belangrijkste risico's voor het dataproject geïdentificeerd². Risico's zijn gebeurtenissen die het project negatief kunnen beïnvloeden. De vragen van de Checklist helpen om de belangrijkste risico's te benoemen.

Voor elk niveau, elke groep, wordt er een flipover gemaakt met de volgende matrix*:

Risico	Kans	Impact	Maatregel

* dus deze matrix voor zowel 'organisatie' als 'politiek/beleid' en 'data/technisch'.

Laat de groepjes in de matrix antwoord geven op de volgende vragen:

- Hoe groot de kans is dat deze gebeurtenis zal plaatsvinden (klein/middelmatig/groot).
- Wat de impact van deze gebeurtenis zal zijn.
- Welke maatregelen jullie zouden kunnen treffen om deze gebeurtenis te voorkomen.

Laat de groepjes hun uitkomsten vervolgens presenteren.

² De risico-analyse komt ook terug in de Data Team Start (DTS).

Noteer afspraken op de flipover!

Wrap up (5 minuten):

Bespreek met de groep de afspraken die gemaakt zijn. Geef aan wat er met de afspraken en andere uitkomsten van de workshop gedaan zal worden. Bespreek ook hoe de groep verder gaat vanaf hier en hoe het proces er vanaf hier uit zal zien.